

MOCIÓ EN SUPORT DE LA PLATAFORMA “TRANS*FORMA LA SALUT” PER A UN NOU MODEL DE SALUT

En els darrers anys la veu de les persones trans*¹, és a dir, les persones que no s'identifiquen amb el gènere assignat en néixer o expressen la identitat de gènere de manera no normativa, s'ha deixat sentir ben alta per exigir que el fet trans sigui reconeguts com un fet vital i una experiència personal fruit de la llibertat individual. Les persones trans es reclamen part integrant de la societat, de la que participen des de la seva diversitat, i lluiten per ampliar els espais de vida on la identitat de gènere és un dret respectat.

Aquesta lluita ve motivada per la gran estigmatització que pateix el col·lectiu en la societat. El món de l'educació, el laboral, l'oci i l'esport o els mitjans de comunicació, entre d'altres, tenen interioritzada molt sovint una actitud transfòbica que exclou les persones trans*. Una clau d'aquesta estigmatització és la patologització de la condició trans*, és a dir, les persones han de passar un diagnòstic clínic o psiquiàtric per poder ser ateses. Aquest fet vulnera el dret fonamental a la lliure identitat de gènere, anul·la la llibertat individual i estigmatitza la persona davant la societat. Ens trobem davant del mateix cas en què es trobaven les persones homosexuals fa trenta anys, quan l'homosexualitat era considerada un trastorn psiquiàtric. La societat, avui, no pot considerar més el fet trans com una patologia, sinó com una condició humana.

La plataforma Trans*forma la Salut², formada per un conjunt d'associacions³ i persones independents que representen la diversitat del col·lectiu trans*, treballa pel reconeixement de les persones trans* en igualtat en la nostra societat. La seva reivindicació es basa en el següent decàleg:

1. Existeixen altres condicions de gènere més enllà del binarisme que estructura la societat occidental actual: home/dona. La condició trans* no és una patologia, és una condició tan antiga com l'ésser humà que ha enriquit totes les societats que l'han considerat respectat com actiu.

¹ L'asterisc inclòs en la paraula *trans** pretén visualitzar i incloure la gran variabilitat d'identitats i percepcions del gènere: persones transsexuals, transgènere, crossdressers, transvestits, genderqueers, agènere, etc.

² Web <https://transformalasalut.wordpress.com/>

³ Trans*forma la Salut està formada per Associació Trans* Generem, ACATHI-Migrants LGTB, Chrysallis Catalunya (Associació de familiars de menors trans), ATC (Associació transsexual Catalunya), Joves Trans de Barcelona, LGTBI+ VIOLETA (per la visibilització als pobles), En Femme, Colors de Ponent, AMPGIL Catalunya, LGTB Terrassa, TransVaginars i Activistes independents.

2. Entre els drets humans bàsics es troba el dret a l'autodeterminació i al lliure desenvolupament personal que inclou la identitat de gènere. Cadascú construeix aquesta identitat lliurement i ha de ser reconeguda i respectada per la societat i l'administració, que a més ha de vetllar-la. La transfòbia, és a dir, l'atac o prejudici contra la llibertat d'identitat de gènere, ha de ser perseguida.
3. S'ha de protegir la llibertat de les persones menors d'edat (de 0 a 18 anys) per desenvolupar-se sense condicions de gènere. Respectant la seva identitat, prevenint la violència de gènere, incloent referents positius d'identitats diverses en la seva educació.
4. El model sanitari d'atenció a les persones trans* ha de ser no patologitzador i desmedicalitzat. Ha d'acompanyar l'individu respectant els seus tempos i proporcionar-li instruments (com poden ser acompanyament psicològic, tractaments hormonals, operacions...) per ajudar-lo en la construcció de la seva identitat de gènere, sempre respectant les seves decisions.
5. L'accés a aquests recursos sanitaris ha de ser lliure i universal, sense condicions. L'administració no pot ni obligar (e.g. en el cas de nadons intersex) ni negar (e.g. negant la condició de trans* amb un diagnòstic) l'ús d'algun d'aquests recursos.
6. Tot el personal de l'administració que hagi de tractar amb persones trans* ha de rebre formació específica de sensibilització. En particular els professionals del sistema sanitari, que a més han de tenir coneixements sobre la diversitat de gènere i dels processos de transició.
7. Els membres del col·lectiu són actius indispensables per a la creació, desenvolupament i avaluació de qualsevol projecte que tingui a veure amb el col·lectiu, ja sigui en matèria de salut, educació, mitjans, etc.
8. Dintre del col·lectiu hi ha sectors especialment estigmatitzats i maltractats que han de comptar amb una atenció i suports específics: persones grans, menors, persones privades de llibertat, amb diversitat funcional, persones migrades (també de sol·licitants d'asil), persones a l'entorn del treball sexual, persones amb malalties cròniques (VIH, afectació de salut mental, etc.), persones sense recursos econòmics o suport familiar, víctimes de tracta, persones que pertanyen a ètnies minoritàries, persones que es visibilitzen en comunitats religioses, i altres.
9. Igualtat efectiva a l'accés a una vida digna garantint l'accés al mercat laboral en igualtat d'oportunitats, per exemple afavorint l'eliminació de

l'opinió distorsionada i negativa que es té de les persones trans*.

10. Com a col·lectiu estigmatitzat, estereotipat i "folkloritzat", els mitjans de comunicació tenen l'obligació de donar-ne més visibilització i que sigui responsable, veraç i positiva.

En especial, la plataforma proposa un nou model d'atenció a la salut que integri plenament les persones trans* en la societat, que compleixi la Llei 11/2014 del Parlament de Catalunya contra la LGTBIfòbia⁴ i en últim terme que compleixi la definició que fa la OMS de salut com a accés al benestar. El nou model d'atenció a la salut a les persones trans que proposa la plataforma és públic i gratuït perquè el fet trans no té classe social i la salut és un dret; per a menors, adults i gent gran; no binari i respectuós amb la identitat personal; integral i social, perquè ha de donar resposta a la integració social de la persona; obert perquè les identitats de gènere són dinàmiques; no tutelar i que acompanyi la persona des de la seva autonomia; no capacitista sinó inclusiu; i universal perquè no importa la trajectòria personal, àmbit laboral, diversitats funcionals, classe social o estat migratori.

En els darrers mesos la plataforma ha presentat una Queixa per Vulneració de Drets Fonamentals al Parlament de Catalunya i al Síndic de greuges, ha estat amb converses amb els grups parlamentaris i ha intervingut en la Comissió de Salut del Parlament. Actualment està en converses amb el Departament de Salut per tal d'elaborar un model en aquestes línies.

La Plataforma demana la implicació real del Departament de Salut en l'ampliació del centre de referència ja existent (Unitat Trànsit, de l'Institut Català de Salut) amb la diversitat de professionals que requereix la diversitat trans*; el desplegament d'unitats en el territori; l'eliminació del diagnòstic clínic (de transsexualitat, criteris DSM5, CIE10, diagnòstic diferencial ni cap altra avaluació clínic) en tots els àmbits del sistema sanitari; una atenció individualitzada segons el recorregut vital de la persona; l'eliminació de les unitats que apliquen mètodes que patologitzen explícitament o implícita el fet trans*; la formació i sensibilització dels i de les professionals de la salut i l'educació; la reducció i transparència de les llistes d'espera de les operacions quirúrgiques per equiparar-les a la mitjana de les altres operacions incloses en el sistema de salut; l'acompanyament psicoterapèutic i implementació d'altres serveis integrals; i la participació de representants del col·lectiu en el disseny d'estratègies i polítiques de salut.

⁴ Llei 11/2014 del Parlament de Catalunya contra la LGTBIfòbia, article 16.3 a): "Les administracions públiques de Catalunya, en les línies d'actuació relatives a la salut i al sistema sanitari, han de vetllar perquè la política sanitària sigui respectuosa amb les persones LGBTI i no tracti directament o indirectament la condició d'aquestes persones, especialment transgènere i intersexuals, com una patologia"

Els Grups Municipals volen donar suport a les reivindicacions de la Plataforma Trans*Forma la Salut i proposen els següents:

ACORDS:

PRIMER. Donar suport a les reivindicacions descrites de la Plataforma Trans*Forma la Salut.

SEGON. Donar suport al Decàleg descrit en la moció.

TERCER. Implementar mesures o protocols per integrar les persones trans* del municipi en els àmbits de l'educació, treball, cultura, esport i associacionisme, en la línia descrita en la moció.

QUART. Implementar mesures o protocols per a tractar els casos de menors trans* en les escoles i instituts del municipi, així com altres equipaments municipals, des del respecte a la identitat de gènere del menor i des d'una perspectiva despatologitzada, en la línia descrita en la moció.

CINQUÈ. Inspeccionar de manera específica i corregir els casos de violència transfòbica que es donin en àmbits de competència municipal.

SISÈ. Traslladar el contingut d'aquesta moció al Govern de la Generalitat, al Departament de Salut i al Parlament de Catalunya.

SETÈ. Traslladar el contingut d'aquesta moció al Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat.”